

Rostliny na loukách

Dnes už je pro nás těžké představit si, že

BEZ KOSY A DOBYTKA NENÍ LOUKY

Evropa byla před počátkem našeho letopočtu převážně pokryta lesy. Pouze sem tam se vyskytovaly malé plochy bez lesních porostů. Když se začaly lesy mýtit a vzniklá prostranství se začala využívat k zemědělským účelům, vznikly první bezlesé plochy. Z počátku byly určeny hlavně pro dobytek. Teprve s vynálezem kosy vznikly první louky. Luční rostliny, mezi nimiž převažují trávy, se kosí, suší a používají pro podestýlku a pro seno.

Pokud dříve neexistovaly žádné louky, od-

OD LESA K LOUCE

kud tedy pocházejí všechny známé luční rostliny? Nejvíce druhů se rozšířilo ze sousedícího lesa. Jestliže byl tento les například lužním lesem nebo mokřadní olšinou poblíž vody, bylo i prostranství rozprostírající se vedle něho vlhké a obývaly ho stejné druhy, jako se vyskytovaly v lese. Časem se na tomto místě usadily i druhy, jež nerostly v jeho přímé

Evropa byla před počátkem našeho letopočtu převážně pokryta lesy. Pouze sem tam se vyskytovaly malé plochy bez lesních porostů. Když se začaly lesy mýtit a vzniklá prostranství se začala využívat k zemědělským účelům, vznikly první bezlesé plochy. Z počátku byly určeny hlavně pro dobytek. Teprve s vynálezem kosy vznikly první louky. Luční rostliny, mezi nimiž převažují trávy, se kosí, suší a používají pro podestýlku a pro seno.

kud tedy pocházejí všechny známé luční rostliny? Nejvíce druhů se rozšířilo ze sousedícího lesa. Jestliže byl tento les například lužním lesem nebo mokřadní olšinou poblíž vody, bylo i prostranství rozprostírající se vedle něho vlhké a obývaly ho stejné druhy, jako se vyskytovaly v lese. Časem se na tomto místě usadily i druhy, jež nerostly v jeho přímé

Mladé listy krvavce totenu jsou pro svou kořenitou chuť oblíbenou pochoutkou zvířat.

blízkosti. Zajímavé je, že se naše louky nikdy nestaly stanovištěm rostlin pocházejících z jiných částí Země.

Na louce mohou růst jen takové rostliny,

KOSENÍ ZNAMENÁ PŘIKRČIT SE

které se umějí vyrovnat s tím, že se minimálně jednou ročně objeví kosa nebo sekačka a celou tu plejádu krásných květů těsně nad zemí poseče. Luční květiny jsou tomu přizpůsobeny. Díky pupenům těsně nad zemí nebo na podzemních výhoncích obrážejí

Řeřišnice luční je poměrně silně aromatická rostlina a u zvířat může po požití způsobit nadýmání. Proto se jí dobytek v píci i při pastvě vyhýbá.

Pcháč zelinný s měkkými trny, ale křehkými listy je často spásán zvířaty, jeho nektar vyhledávají motýli.

po sečení znovu. Tak pestrá paleta květů, jaká byla na louce před prvním sečením v květnu nebo červnu, se však už znovu neobjeví. Prvosenky a řeřišnice luční mají zralé plody dřív, než je stačíme na jaře posekat. Jiné luční rostliny vykvetou naopak až po prvním posečení. Do této skupiny rostlin patří bolševník obecný, pcháč zelinný, světlík lékařský nebo krvavec toten. Obzvlášť zajímavé je rytmu louky přizpůsoben ocún jesenní, který kvete na podzim, a časně na jaře potom vyrážejí z podzemní hlízy listy nesoucí tobolku se semeny.

DRUHOVOU ROZMANITOST URČUJE ČLOVĚK

Druhovou rozmanitost na louce může člověk ovlivnit tím, kolikrát ročně ji poseká, do jaké míry ji hnojí či nechává spásat dobyt看em. Mnoho rostlin například roste na takzvaných vlhkých loukách, kde vytvářejí velmi důležité prostředí pro různé druhy hmyzu. Pokud dojde k tomu, že je vlhká louka sečena vícrát než jednou, je hnojena a po posledním kosení ještě spásána, hodně rostlin odumře a životní prostor hmyzu je zničen. Blatouchu bahennímu se

daří nejvíce na vlhkých místech. Podobná stanoviště také vyhledává dnes již velmi vzácný prstnatec májový, který ve tvaru drobných květů nezapře příbuznost s tropickými orchiděmi, nebo např. ještě vzácnější mečík střečovitý. Smutný pohled je na louky, které jsou intenzivně obhospodařovány. Tyto plochy připomínají pole osetá travinami. Protože je člověk seká několikrát do roka a také hnojí, roste na nich jen několik druhů trav, které jsou náročné na živiny a snázejí opakované posečení.

Mečík střečovitý je vzácná rostlina našich vlhkých luk. Název mečík pochází od charakteristického květenství (tzv. srpek), které připomíná malý meč. Tento planý mečík je příbuzným pěstovaným okrasným mečíkům, tzv. gladiolů (z lat. názvu Gladiolus).

Pryskýřník prudký je v čerstvém stavu pro dobytek jedovatý, sušením se jeho jedy ztrácejí.

Smetanka lékařská (pampeliška) je rozšířena na celé severní polokouli.

Blatouch bahenní je v čerstvém i sušeném stavu jedovatý.

Prstnatec májový vykvétá v květnu a červnu na vlhkých lukách. Jeho drobné květy připomínají květy jeho příbuzných – tropických orchidějí.

